

Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan 'Suç Mağdurları' İçin Kararname

Suç Mağdurlarının Desteklenmesine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, Resmi Gazete'de yayımlandı. - 10.06.2020

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla yayımlanan kararname ile suç mağdurlarına sağlanan hizmet ve yardımlara ilişkin esaslar ve bu hizmetlerin yerine getirilmesine dair görev, yetki ve sorumluluklar düzenlendi.

Soruşturması ve kovuşturması Türkiye'de yürütölen suçlar nedeniyle ortaya çıkan mağduriyetler hakkında uygulanacak kararnameye göre, mağdurlara yönelik yardım ve destek hizmetlerinde, eşitlik, insan onuruna saygı, dürüstlük ve mahremiyet ilkesi esas alınacak.

Kararname kapsamındaki hizmetler, mağdurun kişiliğine saygı gösterilerek ve mağduriyetinin farkında olunarak yerine getirilecek. Mağdurun, adli sürece etkin katılımı ve adalete erişimi için mevzuatın öngördüğü şartlara uygun olarak kendisine vekil tayin edilmesi ve adli yardımda bulunulması isteğı derhal karşılanacak. Bu hizmetler, kamu kurum ve kuruluşları tarafından gecikmeksizin, koordineli ve etkin bir şekilde sunulacak.

Söz konusu kararnamenin uygulanmasında görev alanlar, mağdura ilişkin kişisel verilerin gizliliğini korumak zorunda olacak. Bu bilgiler, kanunlarda öngörölen haller dışında hiçbir kurum ve kişiye verilmeyecek.

Mağdurların kararname kapsamındaki hizmet ve yardımlardan faydalanabilmesi için kolluğa, Cumhuriyet başsavcılığına veya müdürlüğe başvurması gerekecek. Başvuru şartı çocuklar için aranmayacak ve çocuğun yüksek yararı ilkesi gözetilecek.

Mağdurlara sunulan yardım ve destek hizmetlerinde sivil toplum kuruluşları ile gönüllü gerçek ve tüzel kişilerden de yararlanılabilecek.

Saldırı ihtimalinde gerekli tedbirler alınacak

Mağdurlar, talepleri halinde kendilerine sağlanan hak ve yardımlara ilişkin kolluk birimleri veya adliyeler bünyesinde kurulan adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri tarafından gecikmeksizin bilgilendirilecek ve yönlendirilecek.

Mağdurla yapılan sözlü veya yazılı iletişimde, mağdurun anlama veya kendini ifade etme kabiliyetini etkileyen yaş, gelişim düzeyi, engellilik gibi durumları dikkate alınacak ve anlaşılır bir dil kullanılacak. Mağdura, kolluk veya Cumhuriyet başsavcılığı tarafından ihbar veya şikayetine ilişkin yazılı bir belge verilecek.

Mağdura veya aile bireylerine yönelik bir saldırı ihtimalinin bulunması halinde, bu kişilerin başvurusu üzerine suçun tekrarının veya başkaca bir suçun işlenmesinin önlenmesi için kolluk birimlerince gerekli tedbirler alınacak.

Çocuğun cinsel istismarı, cinsel saldırı ve işkence mağdurlarına yönelik tedbirler

Kasten öldürme ve bu suça teşebbüs neticesi sebebiyle ağırlaşmış yaralama, çocuğun cinsel istismarı, nitelikli cinsel saldırı ve neticesi sebebiyle ağırlaşmış işkence suçlarından mağdur olanlara, ceza muhakemesinin zorunlu kıldığı durumlar hariç olmak üzere, soruşturma veya kovuşturma işlemlerinin yapıldığı yerlerde, şüpheli veya sanıkla mağdurun temasını önleyici tedbirler alınacak.

Tutuklu veya hükümlülerin ceza infaz kurumlarından tahliyesine veya firarına ilişkin bilgiler, ceza infaz kurumu müdürlüğünce mağdurun bulunduğu yerdeki kolluk birimine bildirilecek.

Kolluk birimince yapılan değerlendirme sonucunda gerekli koruyucu ve önleyici tedbirler alınarak, mağdur için tehlike oluşturabilecek hallerde mağdura bilgi verilecek.

Ekonomik ve sosyal desteklerde öncelik tanınacak

Mağdurların meslek edinmeleri amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı veya iş birliğiyle kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler veya sivil toplum kuruluşları tarafından kurslar düzenlenebilecek ve mevcut kurslara katılmalarında mağdurlara öncelik tanınacak.

Mağdurlar, kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelerin ekonomik ve sosyal

desteklerinden öncelikli olarak yararlanılacak.

Yaşadığı mağduriyet nedeniyle, yerleşim yerini değiştirmek zorunda kalan mağdurların talepleri halinde, kendilerinin ya da birlikte ikamet ettikleri aile bireylerinin çalıştıkları kamu kurum ve kuruluşlarının kadro, pozisyon ve teşkilat durumu göz önünde bulundurularak görev yerleri değiştirilecek.

Yerleşim yerini değiştirmek zorunda kalan özel hukuk hükümlerine tabi çalışan mağdurların talepleri halinde, kendilerinin ya da birlikte ikamet ettikleri aile bireylerinin aynı işverene ait başka iş yerlerinde çalışmaları sağlanabilecek.

Mağdurların talepleri halinde, kendilerinin ya da bakmakla yükümlü oldukları kişilerin veya birlikte ikamet eden alt soyunun eğitim gördüğü kurumların aynı türde eğitim veren okullarına devam etmeleri, ilgisine göre Milli Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu veya yükseköğretim kurumlarınca öncelikli olarak sağlanacak.

Ayrıca, yeni eğitim kurumunda ihtiyaç duyulması halinde mağdura rehberlik hizmetleri verilecek ve buna ilişkin usul ve esaslar Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu tarafından birlikte çıkarılan yönetmelikle düzenlenecek.

Kırılgan gruplara sunulacak hizmetler

Adalet Bakanlığı ve adliye bünyesinde psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı kadrolarında çalışan adli destek görevlileri tarafından yapılan bireysel değerlendirme sonucunda suçtan daha fazla etkilendiği ve korunması gerektiği tespit edilen mağdurlar ile adli sisteme dahil olan çocukları "kırılgan gruplar" içinde yer alacak.

Bu kapsamda, adli sisteme dahil olan çocuklar ile cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlardan veya aile içi şiddet, terör ve insan ticareti suçlarından mağdur olanların başvurmaları halinde, adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri bünyesinde çalışan adli destek görevlileri tarafından gerekli hizmetlerin sunulması amacıyla bireysel değerlendirme yapılacaktır.

Kadın, yaşlı ve engelli mağdurlar başta olmak üzere, mağdurun kişisel özellikleri, suçun niteliği ve ağırlığı, suçun işlendiği şartlar dikkate alınarak suçtan daha fazla etkilendiği ve korunması gerektiği yapılacak ön değerlendirme ile anlaşılan mağdurlara yönelik olarak da değerlendirme yapılabilir.

Bireysel değerlendirme sonucunda kırılgan gruba girdiği tespit edilen mağdurlara adli destek görevlileri aracılığıyla belirlenen hizmetler sunulacaktır.

Adli destek görevlileri, mağdurun, Cumhuriyet savcısının veya hakimnin isteği üzerine, mağdurun dinlenilmesinden önce kaygı düzeyini düşürmek amacıyla içinde bulunduğu ortamı, ilgili kişileri ve süreci açıklayacak. Mağdurun kendini rahat ifade edebilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasını Cumhuriyet savcısı veya hakime bildirerek, mağdur dinlenirken yanında bulunacak.

Cumhuriyet savcısı veya hakimnin isteği üzerine sosyal inceleme raporu hazırlayacak olan adli destek görevlisi, ifade ve beyan işlemlerinin adli görüşme odasında gerçekleştirilmesini Cumhuriyet savcısı veya hakime önerebilecek.

Ayrıca söz konusu görevliler, tedavi veya rehabilitasyona ihtiyaç duyan mağdurları yönlendirerek, adli süreç boyunca etkin desteğe ihtiyaç duyduğu değerlendirilen mağdurlara yönelik hizmetlerde vaka yönetimi uygulayacak.

Soruşturma veya kovuşturma sürecinin tamamlanmasından sonra destek ihtiyacı devam eden mağdurlar ilgili kurumlara yönlendirilecek.

Adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlüklerine başvuruda bulunan mağdurlardan korunma ihtiyacı olan çocuk, kadın, yaşlı ve engelliler, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının il müdürlüğüne veya sosyal hizmet merkezlerine bildirilecek.

Haklarında koruyucu ve destekleyici tedbir kararı verilemeyen mağdurlara yönelik olarak kolluk veya Cumhuriyet başsavcılığının bildirimi üzerine ya da resen mülki idare amiri tarafından gerekli tedbirler alınacak.

Gerek görülmesi halinde söz konusu hizmetler, suçtan zarar görenlere de sağlanabilecek.

Mağdurlar için adli görüşme odaları oluşturulacak

Ceza Muhakemesi Kanunu'nun ilgili maddelerinin uygulanması, ifade ve beyanların özel ortamda adli destek görevlisi aracılığıyla alınması amacıyla adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri bünyesinde adli görüşme odaları kurulacak.

Adli görüşme odalarında yapılan tüm iş ve işlemler görüşme yapılan kişinin örselenmesini engelleyecek şekilde ve mümkün olan en kısa sürede gerçekleştirilecek. Çocuklarla ilgili iş ve işlemlerde çocuğun yüksek yararı ilkesi dikkate alınacak.

Cinsel suç mağdurları için merkezler kurulacak

Cinsel suç mağdurlarının tekrarlanan mağduriyetini önlemek, adli ve tıbbi işlemlerin bu alanda eğitimli görevliler tarafından tek seferde gerçekleştirilmesini temin etmek

amacıyla Adalet Bakanlığının talebi üzerine Sağlık Bakanlığı tarafından cinsel suç mağdurlarına yönelik hizmet veren merkezler kurulacak. Üniversiteler tarafından da bu merkezler kurulabilecek.

Söz konusu merkezlerin kurulmasına, işleyişine ve denetimine ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle Sağlık Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenecek.

Kararnamede yer alan ve Adalet Bakanlığının görev alanına giren iş ve işlemler, Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Dairesi Başkanlığı tarafından yerine getirilecek.

Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu bulunan yerlerde Bakanlığa bağlı olarak Cumhuriyet başsavcılığının gözetim ve denetiminde adli destek ve mağdur hizmetleri müdürlükleri kurulacak. İş durumu ve coğrafi konum göz önüne alınarak, adalet komisyonu bulunmayan yerlerde Bakanlık onayı ile müdürlükler veya müdürlüğe bağlı bürolar kurulabilecek.

Kararname kapsamına giren hizmetlerin sunumuna ve hizmet sunumunda karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin önerilerde bulunmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcilerinin katılımıyla Adalet Bakanlığında Danışma Kurulu, müdürlük bulunan yerlerde ise koordinasyon kurulu oluşturulacak.

Kurul toplantılarına, görüşlerine başvurulmak üzere sivil toplum kuruluşları temsilcileri de davet edilebilecek. Kurulların oluşumu ile çalışma usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenecek.

Mağdurlara yönelik hizmetlere belediyeler de katkı sunabilecek

Belediyeler, üniversiteler ve diğer kamu kurum ve kuruluşları mağdur hizmetlerinin sunulmasına katkı sağlamak amacıyla Bakanlık ile ortak programlar geliştirebileceği gibi ilgili mevzuat çerçevesinde yer tahsis edebilecek, hizmet binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilecek veya yaptırabilecek, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilecek.

Mağdurlara yardım ve destek hizmetlerinde kararnamede belirtilen ilkeler gözetilerek gönüllü kişilerden yararlanılabilecek. Bakanlıkça, üniversitelerin hukuk fakülteleri veya fakültelerin sosyal hizmet, psikoloji, rehberlik ve psikolojik danışmanlık bölümleri ile mağdurlara sunulan hizmetlerde mesleki deneyim ve tecrübe artırımını sağlamak amacıyla iş birliği yapılabilecek.

Bakanlıkta ve müdürlüklerde çalışan görevliler ile ihtiyaç duyulması halinde gönüllü çalışanlara Bakanlıkça eğitim verilecek. Mağdur hakları ve mağdura yaklaşım konusunda üniversiteler, barolar ve ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılacak. Bu kurum ve kuruluşlar tarafından hazırlanacak eğitim ve staj müfredatına Başkanlıkça katkı ve destek verilecek.

Kararname kapsamında yer alan hizmetlerin sunulmasına ilişkin usul ve esaslar ile müdürlüklerin yetki alanı, denetimi, adli destek görevlilerinin çalışma usul ve esasları 6 ay içinde Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenlenecek.

Adalet Bakanlığının merkez ve taşra teşkilatına 1088 kadro

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında belirtilen hizmetlerin yürütülebilmesi için Adalet Bakanlığının merkez teşkilatı bünyesinde çeşitli meslek grupları ve branşlarda toplam 23 kadro, taşra teşkilatına ise aralarında pedagog, sosyal çalışmacı ve psikolog unvanlarının da yer aldığı toplam 1065 kadro ihdas edildi.

İhdas edilen psikolog, pedagog ve sosyal çalışmacı kadrolarına 31 Aralık 2022 tarihine kadar belirlenen atama sayısı sınırı aranmaksızın açıktan veya naklen atama yapılabilecek.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA